

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **O. F.**, zastoupen Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou se sídlem v Havířově, Příčná 327/1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2020, č. j. OAM-255/LE-BA04-BA04-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2020, č. j. 48 Az 4/2020 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 1. 2020, č. j. OAM-255/LE-BA04-BA04-2019, (dále jen „napadené rozhodnutí“) nevyhověl žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Krajský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výše uvedenému rozsudku včasnou kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu.

[3] Stěžovatel v obecné rovině namítá, že skutkový stav, ze kterého žalovaný vycházel, se neodůvodněně odchyluje od skutečností tvrzených stěžovatelem, neboť odhlíží od jím tvrzených specifických důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které popsal v pohovoru s pracovníkem žalovaného. Krajský soud pouze převzal stěžovatelova tvrzení.

[4] Stěžovatel dále namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť z něj není zřetelné, zda se ve věci konalo ústní jednání a zda k němu byl stěžovatel řádně a včas předvolán; v odůvodnění dále absentuje odkaz na listiny či důkazy, o které se krajský soud opírá. Stěžovatel při pohovoru neuvedl, že by ovládal český jazyk. Z napadeného rozsudku přitom nevyplývá, zda byl stěžovatel dotazován na své jazykové schopnosti. Aby však řízení netrpělo vadami, měl být stěžovateli ustanoven tlumočnick k zajištění překladu listin ze soudního spisu, stejně tak ke komunikaci se soudem a před soudem.

[5] Stěžovatel dále namítá, že Ukrajina je rozvojovou zemí s vysokou mírou chudoby a závažnou korupcí. Uvádí, že podle Anti-Corruption Action Center jsou protikorupční aktivisté na Ukrajině napadáni a stávají se i terčem vražedných útoků, zatímco vysoce postavení korupčníci nejsou trestáni. Z toho stěžovatel dovozuje, že se svými požadavky nemá možnost se obrátit na státní orgány Ukrajiny. Fyzické útoky a psychický nátlak ze strany soukromých osob nejsou smyšlené, ale ze strany ukrajinské policie nelze očekávat pomoc, neboť je těmito osobami podplacena. V případě návratu by mu proto jistě hrozilo nelidské a ponižující zacházení. Stěžovatel upozorňuje, že i když je původcem závažné újmy čistě nestátní subjekt, nemusí se vždy obrátit na vnitrostátní poskytovatele ochrany, pokud je zjevné, že mu orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou. Žalovaný neprokázal, že by se stěžovatel mohl v jeho zemi původu domoci účinné ochrany. Pokud by se stěžovatel vrátil do země původu, byl by bezpochyby vystaven stíhání a věznění; má přitom velký odůvodněný strach z pronásledování „tajných složek“ země původu.

[6] Stěžovatel uzavírá, že se krajský soud řádně nevypořádal s jeho žalobními námitkami a toliko aproboval rozhodnutí žalovaného, aniž by přezkoumal zákonnost jeho postupu. Dále uvádí, že se mu dne 23. 9. 2020 s jeho partnerkou narodil syn a že rovněž spolu vychovávají jejího syna z předchozího vztahu. Krajský soud se přitom nevypořádal s přiměřeností dopadů napadeného rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života. Značná část shromážděných informací nespĺňuje požadavek na aktuálnost pokladů pro rozhodnutí.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trvá na tom, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti, a odkazuje na své vyjádření k žalobě. Uvádí, že se plně ztotožňuje s odůvodněním rozhodnutí krajského soudu, a podotýká, že každý občan Ukrajiny může podat trestní oznámení nebo stížnost u prokuratury proti postupu policejních složek, popř. si stěžovat u útvaru vnitřní kontroly policie. Dále uvádí, že rodinné vazby žalobce nepatří mezi důvody po udělení mezinárodní ochrany.

[8] Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost, případně odmítl pro nepřijatelnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Před zahájením meritorního přezkumu se Nejvyšší správní soud musel zabývat také otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoude,

pokračování

pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[11] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem pojmu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[12] Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek přezkoumatelným a řízení před krajským soudem bezvadným. Ze spisu krajského soudu se podává, že se před ním nekonalo jednání, a to v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Stěžovateli nemusel být ustanoven tlumočník, neboť stěžovatel se soudem komunikoval v českém jazyce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 6 Azs 10/2003 - 37, č. 120/2004 Sb. NSS) a o ustanovení tlumočnicka ani nepožádal. Krajský soud obsáhle reagoval na všechny žalobní body stěžovatele. Napadenému rozsudku nelze vytýkat, že z něho nevyplývá, na základě jakých listin byly učiněny příslušné závěry a kterými z nich byly provedeny důkazy. Krajský soud vycházel toliko z obsahu správního spisu, a proto jeho postup není dokazováním ve smyslu § 52 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti opakuje tvrzení, která byla žalovaným a krajským soudem označena za nevěrohodná, aniž by je dále rozvedl či doplnil. Závěr o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele přitom byl pro výsledek posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu zásadní, stejně jako pro napadený rozsudek. Jak navíc ve vztahu k těmto tvrzením správně uvedl krajský soud, za pronásledování lze považovat ohrožení života, svobody či opatření působící psychický nátlak, pokud stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před jednáním soukromých aktérů (srov. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 - 53). Stěžovatel by však musel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky vnitrostátní ochrany (srov. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41). Pokud se o to stěžovatel ani nepokusil, nelze mu mezinárodní ochranu udělit jen na základě obecného tvrzení o nefunkčnosti takových prostředků (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019 - 35). V usnesení ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 Azs 14/2017 - 30, Nejvyšší správní soud ve vztahu k Ukrajině jako zemi původu uvedl, že *„pokud nebyl stěžovatel spokojen s postupem policie, případně s její nečinností, měl se obrátit na nadřízené orgány, což neučinil. Ze zprávy Freedom House, na kterou je odkázáno v kasační stížnosti, plyne, že otázka fungování právního státu je v ní rozebírána pouze ve vztahu ke kauzám s politickým kontextem. Nevyplývá z ní, jako ostatně z žádné zprávy doložené ve správním spisu, že by k ovlivňování justice docházelo ve spojení běžnými kriminálními kauzami, které nikterak s politickými otázkami nesouvisí.“* Obdobně je nutno vykládat zprávu Anti-Corruption Action Center, která se netýká postihu běžné kriminality. Závěry krajského soudu jsou proto plně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[14] Nejvyšší správní soud v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl k námitkám, které stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Konkrétně k tomu, že mu na Ukrajině hrozí stíhání, věznění a pronásledování ze strany „tajných složek“, jakož i k jeho rodinné situaci.

[15] Nejvyšší správní soud připomíná, že mezinárodní ochrana je výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu.

[16] Stěžovatel ve své kasační stížnosti neuvedl, v čem spatřuje její přijatelnost. V řízení nebyla nastolena žádná právní otázka, k níž by se musel vyjádřit v zájmu sjednocování judikatury, najevo nevyšla ani žádná jiná skutečnost, která by svým významem podstatně přesahovala zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal v napadeném rozsudku či postupu, který vedl k jeho vydání, ani žádné hrubé či excesivní vady, které by eventuálně rovněž mohly vést k závěru o přijatelnosti kasační stížnosti. Rozsudek krajského soudu nijak nevybočuje z předepsaných standardů, vypořádání žalobních námitek odpovídá mírou své konkrétnosti námitkám samotným.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozsudku a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[19] Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu